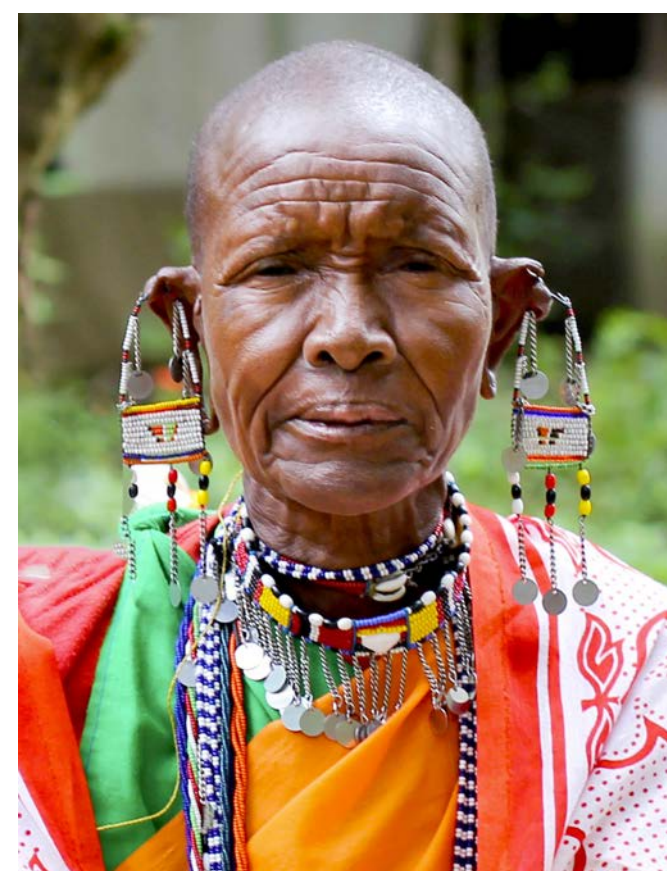

MARAS KVINNER

En er Kenyas aller første kvinnelige masaguide, andre et forbilde for veldig mange – nå vil nemlig Maras

perler for en bedre fremtid. De er inspirerende, målbevisste og kvinner stå på egne bein. TEKST OG FOTO: IDA ANETT DANIELSEN

Dyr slutter aldri å fascinere meg. Sånn har det alltid vært, sier Agnes Kilena (27) entusiastisk, i det vi setter ut på Masai Maras humpete veier i en mosegrønn Toyota Landcruiser.

Interessen for dyr fattet Agnes i tidlig alder. Hun var ikke mer enn fem år da hun fikk ansvar for å passe familiens kyr, helt alene.

– Jeg kjente det i hjertet med en gang. Og siden har det liksom vært dyra og meg, smiler hun.

sten, og interesserte meg mest for dyr og biler, forklarer hun.

Etter å ha fullført grunnskole og videregående, var det naturlig for Agnes å utdanne seg til safariguide. Hun ble uteksaminert fra guideskolen Koiyaki i 2011, og fikk deretter jobb som guide for det norske selskapet Basecamp Explorer. Etter to års prøvetid, der hun praktiserte kjøring, ble hun den første kvinnelige masaiguiden i Kenya - noensinne.

Veien har vært lang, og fortsatt finnes det fordomsfulle meninger om masaikvinner

gjørmete stiene, som om hun ikke har gjort annet i hele sitt liv. Med et stort og smittende smil og fargerike perlekjeder rundt halsen forteller hun engasjert om dyrespor, akasietrær og leopardens unike flekker underveis.

– Leoparden er litt som meg. Unik og egen, ler Agnes, som i likhet med sitt favorittdyr har flere karakteristiske særpreg.

Håret er farget i tre forskjellige farger, flott dandert i fletter, og i kinnene har hun runde brennmerker som forteller at hun stammer fra masaifolk på østkysten. Der

«LEOPARDEN ER LITT SOM MEG. UNIK OG EGEN»

AGNES KILENA, KENYAS FØRSTE KVINNELIGE MASAIGUIDE

Men fem år gamle Agnes visste neppe hva hennes store lidenskap for dyr skulle føre til.

MOT ALLE ODDS. For som kvinnelig masai var det lite som tilsa at den unge gjeteren 22 år senere skulle bli en av Masai Maras mest populære safariguider. En jobb som i alle tider har vært forbeholdt menn – helt til Agnes kom på banen.

– Jeg var alltid mer lik guttene i oppvek-

◀ ▲ **FORBILDE:** Etter to års prøvetid ble Agnes Kilena den første kvinnelige masaiguiden i Kenya – noensinne. I dag er det totalt fire kvinnelige masaiguider, og 10 av 30 elever ved guideskolen Koiyaki er kvinner.

som ønsker å jobbe. Men Agnes er en dame med bein i nesa.

– Ingenting tilsier at jeg ikke kan gjøre det samme som en mann. Jeg kan kjøre, jeg kan guide gjester og jeg vet hvordan jeg skal håndtere vanskelige situasjoner i villmarken, sier hun bestemt.

LEOPARDKVINNEN. I dag er det en sprudlende og kunnskapsrik Agnes som viser vei inn i Afrikas eventyrlige verden. Vi kjører gjennom krattskog og forbi vannhull, der store flokker gnu og sebra har samlet seg. Hele veien styrer hun den klassiske safaribilen elegant på de sleipe,

vokste hun opp, men interessen for dyr førte henne altså til Masai Mara. Og senere skulle lidenskapen også føre henne mye, mye lengre nord.

ARKTISK EVENTYR. I fjor sommer fikk Agnes nemlig muligheten til å besøke Basecamps norske camp på Svalbard. Møtet med det kalde, arktiske nord bød på både godt og vondt for masaien som knapt hadde vært utenfor landsbyene hun selv har bodd i.

– Det var så utrolig fint og rent der, og folk var så hyggelige. Men gud så kaldt det var, kun syv grader!, ler Agnes og rister på kroppen.

For den dyreglade masaien var hundesledetur eksotisk og spennende, det samme var nærkontakt med dyr som blåhval, reinsdyr, rev og masse ulike fugler.

– Men isbjørn fikk vi ikke sett dessverre, sier Agnes, som likevel nøler litt på spørsmålet om hun vil trosse kulden for en ny sjanse til å møte kongen av Arktis.

– Er det virkelig sant at det kan bli minst fem ganger så kaldt?

FARGERIKT FELLESKAP. I tillegg til å være en pådriver for å utdanne flere

MILJØVENNLIG. Siden Basecamp har et økovenlig fokus er det meste av materialene som brukes resirkulert plast fra kjøkkenet eller metall fra insektssprayene som står på rommet til safarigestene. Smykkelåsene lages av kuhorn som damene plukker på veien.

Da vi besøker stedet er 40 ivrige damer i full gang med å perle fargerike armbånd, øredobber, belter og engler. Ntetia Ketere (65) fra landsbyen Kimjak smiler fra øre til øre og skrøner til stor latter fra de rundt seg. Hun er en av gruppens eldste og er blant

– De fleste av damene som tjener penger gjennom Basecamps Maasai Brand-prosjekt bruker pengene på familien, forteller hun videre.

Noen har bygd seg mer moderne hus, andre bruker pengene på medisinsk behandling og mange sørger for at barna får en skikkelig utdanning. Alt takket være armbånd og nøkkelringer solgt på Basecamps camper, og distribuert til kunder i blant annet Norge, Sverige, Kenya og USA, der mesteparten av produktene selges over nett.

«SMYKKELÅSENE LAGES AV KUHORN SOM DAMENE PLUKKER PÅ VEIEN»

kvinnelige masaiguider har Basecamp et prosjekt kalt Basecamp Maasai Brand Project. Her får lokale kvinner muligheten til å tjene egne penger gjennom å perle og lage ulike håndverksprodukter. Et steinkast fra Basecamps safaricamp i Masai Mara møtes kvinner fra seks ulike landsbyer i nærområdet hver dag for å jobbe.

– Maasai Brand ble startet i 2003, og hovedgrunnen var å gi lokale damer inntekt og makt, forklarer prosjektleder Jemimah Sairowua (30).

For tiden er det rundt 120 damer i alderen 18-67 år med i prosjektet, delt inn i grupper som jobber hver sin ukedag.

pionerene som har vært med siden starten for snart 14 år siden.

– Jeg liker veldig godt å komme hit. Det er sosialt og hyggelig. Og så har det hjulpet både meg og familien veldig, forteller Ntetia mens hun setter sammen en liten sølvengel.

Et norsk firma har nemlig spesialbestilt 120 små engler som julegaver, så damene i dag har nok å henge fingrene i.

PERLER FOR FREMTIDEN. – Her går 75 prosent av inntektene tilbake til damene som har lagd produktet, forklarer Jemimah, og viser at alle produktene har festet en navnelapp på seg. Resten av pengene går til administrerende kostnader og innkjøp av materialer.

– Prosjektet har vært vellykket helt fra starten av. Det har gitt damene en helt ny makt, forteller Jemimah.

Det starter kanskje i det små, men for de perlende damene hos Basecamp skaper håndverksarbeid en bedre fremtid. Både for dem selv og for generasjoner som kommer etter.

GIRLPOWER. Takket være gode forbilder har det skjedd mye. Tre damer har allerede

▲ ► **SAMMEN FOR FREMTIDEN:** For kvinnene som jobber for Basecamp Maasai Brand betyr egne penger, mer makt. Ntetia Ketere (t.v.) tror også at det sosiale betyr mye for kvinnene i nærområdet.

«JEG HÅPER MIN SUKSESS KAN INSPIRERE JENTER TIL Å FØLGE DRØMMENE SINE»

fulgt i Agnes' fotspor, og i dag er fire kvinner masaguides i Masai Mara. På guideskolene Koiyaki, der Agnes fikk sin utdanning, er 10 av 30 elever jenter.

– Noe av det beste med jobben min er å få være et godt forbilde. Jeg har lyst til å vise alle jenter at de kan gjøre hva de vil, og være uavhengig av menn, sier Agnes fornøyd.

For 3,5 år siden kom datteren Lilje til verden. Nå sjonglerer Agnes fulltidsjobb med å være småbarnsmor. Når både hun og mannen Tonkei, som også jobber for Basecamp, er på jobb er det svigermor som passer på Lilje.

– Jeg håper min suksess kan inspirere jenter til å følge drømmene sine. Det har bare blitt enda viktigere nå som jeg har blitt mor til en datter selv.

SAFARISTJERNE. Tilbake på savannen har vi til Agnes' store glede fått øye på fem gepardbrødre. De er gamle kjenninger, og vår guide har for lengst navngitt dem alle.

▲ **FOR LOKALSAMFUNNET:** I 2010 bidro Basecamp til å etablere Naboisho Conservancy, et naturreservat på 200 000 mål som eies av masai-folket, som leier ut land til safaricamper. På denne måten bevares dyrelivet og de lokales levemåte.

– Jeg blir aldri lei, dyrene gjør jo noe nytt hver gang, forteller hun entusiastisk, og mener at det er store sjanser for at vi nå skal få oppleve kattedyrene jakte.

I 45 minutter følger vi med på brødrene i gresset mens de stadig nærmer seg den uvitende gnuflokken. Men som alltid er det dyrene som rår på savannen. Mørket faller på, og de fem brødrene får fortsette jakten alene. Vi durer hjemover på den humpete veien i det den rosaoransje solen dykker ned i horisonten og blir erstattet med et teppe av glitrende stjerner på svart nattehimmel.

Det er stjerneklart over Masai Maras savanne i kveld.

Men den aller største stjerna skinner bak rattet på en 1979 Toyota Landcruiser. ■

Fakta KENYA

REISE HIT

► Det går ingen direktefly fra Norge, men flere selskap flyr til **Nairobi** med én mellomlanding, f.eks **Turkish Airlines**, **Qatar Airways**, **KLM**, **Emirates** og **Kenya Airways**. Vi fløy med Turkish Airlines via **Istanbul**, priser fra ca. kr 4000 t/r. I **Nairobi** må man bytte flyplass. Vi fløy med **Safarilink** til **Mara Olkiombo**, pris ca. kr 1500 per vei. NB: Kun lov til å ha med 15 kg, inkl. håndbagasje. **Basecamp Explorer** kan bistå med booking av innenlandsfly.

BASECAMP EXPLORER

► **Basecamp Explorer** er et norskeid reiseselskap, etablert i 1998, som har utmerket seg for sitt sterke fokus på økoturisme og engasjement i lokalmiljøet. Først og fremst er 95 prosent av de ansatte ved campene lokale. **Basecamp** er også største sponsor av **Koiyaki guideskole** som utdanner masai, skolen der **Agnes** fikk sin guideutdanning. **Maasai Brand** der lokale masaikvinner får anledning til å jobbe med produksjon og salg av håndverk ble etablert i 2003 og har vært en stor suksess. Se *basecampexplorer.no* om du ønsker å kjøpe produkter. I 2010 var de også med og etablerte **Naboisho Conservancy**, et naturreservat på 200 000 mål som eies av masai-folket, som leier ut land til camper i området. På denne måten bevares dyrelivet og de lokales levemåte.

OVERNATTING

► **Basecamp** har fire safaricamper i Kenya; **Basecamp Masai Mara**, som ligger inntil grensen til **Masai Mara** nasjonalreservat, har 12 telt og regnes som «hovedcampen». Det er også her prosjektet **Maasai Brand** holder til. Luksus-økocampen **Eagle View** har 10 telt og områdets beste utsikt, **Leopard Hill** med sine seks telt er den nyeste, mens **Wilderness Camp** med sine fem telt er den mest primitive. De tre siste ligger i **Naboisho Conservancy**. Mobilcampen **Dorobo Camp** er tilgjengelig fra juni-mars. . Pris fra ca. kr 2300 per natt/per pers i dobbelttelt, inkl. overnatting, transport, alle måltider og safarier. Parkavgift kommer i tillegg, ca. kr 650 per dag i både **Masai Mara** og **Naboisho Conservancy**.

LES MER

► www.basecampexplorer.no